

2020. márciusi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 230 éve született Vörös László mérnök

Hódmezővásárhelyen született Vörös László (1790-1870) mérnök. Kinevezett kamarai mérnökként a Kőrösök és a Duna fölvetelénél dolgozott. A Tisza térképezésénél is tevékenykedett. Később a Somogy vármegye hiteles földmérőjeként a Kapos, a Sió és a Sárvíz, továbbá a Balaton és a Duna Tolna vármegye szakaszának szabályozásával foglalkozott.

1. – 120 éve született Sándor Zoltán mérnök

Meggyesen született Sándor Zoltán (1900-1982) vegyészmérnök, egyetemi tanár. A Magyar Királyi József Műegyetemen az oktatói tevékenységét 1925-ben kezdte meg az Élelmiszerkémiai Tanszéken Vuk Mihály mellett. 1932-ben egy új tantárgy, a technikai mikroszkópia előadója lett, amelyet húsz éven át oktatott. 1948-52-ben a mezőgazdasági kémiai technológia tanszék tanszékvezetője, 1948-49-ben a BME Vegyészmérnöki Osztályának dékánja volt. Tudományos munkássága során főként élelmiszer-kémiával, az élelmiszerek vizsgálatával, minősítésével, technikai mikroszkópiával foglalkozott.

2. – 110 éve született Benkhard Ágost mérnök

Budapesten született Benkhard Ágost (1910-1967) építészmérnök, családi házak és középületek tervezője. Élénk építész-közéleti tevékenységet fejtett ki. Városrendezési és építési kérdésekről számos tanulmánya jelent meg. Több villát, családi- és bérházat, középületet (honvédségi épületek, a soproni fedett uszoda stb.) tervezett.

2. – 150 éves a Budavári sikló

A kor kimagasló műszaki megoldásaként, 1870-ben e napon üzembe helyezték a budai Várba vezető gőzsiklót. A lépcsőzetesen egymás fölé helyezett fülkék egyedülálló megoldásnak bizonyultak, és ez lett a legjelentősebb műszaki nevezetesség, amelyet a nemzetközi szaksajtó is nagy érdeklődéssel tárgyalt. A Budai Hegypálya néven megnyílt létesítményt Juraszek Ödön és Wohlfarth Henrik tervezték. Az 1945-ben elpusztult közlekedési eszközt újjáépítették, és 1986. június 4-én nyílt meg Budavári Sikló néven.

3. – Kecskeméti Info Show kiállítás

Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége a Fókuszban az új Tűzvédelmi Szabályzat témakörben Kecskeméten, a Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központban rendez kiállítást és konferenciát. Első kézből értesülhetnek az érdeklődők az aktuális szabályozásokról, trendekről és kipróbálhatják a legújabb megoldásokat. Bővebb információ: infoshow.hu

3-5. – Biztonsági fórum

Egyéneknél változik, hogy kinek mit jelent a biztonság, a kártól, balesettől mentesség. A műszakiak számára az építmény, gép, szerkezet biztos szilárdsága, működésének zavartalansága, illetve az a jellege, hogy a környezetének, a közelében vagy benne tartózkodóknak az épségét nem fenyegeti. A biztonság mindig viszonylagos, azaz csak meghatározott környezeti feltételek között, a megengedettnél nem nagyobb igénybevételek esetén áll fenn. A Magyar Biztonsági Fórum Egyesület idén Siófokon rendez az immáron X. MBF (Magyar Biztonsági Fórum) logójú konferenciáját. Bővebb információ: mbf.hu

5. – 140 éve született Fekete Jenő geofizikus

Veszprémben született Fekete Jenő (1880-1943) geofizikus, akadémikus. Középiskoláit Veszprémben végezte, a budapesti tudományegyetemen, az Eötvös Collegium tagjaként matematika–fizika szakos tanári és bölcsészdoktori oklevelet szerzett, ahol először tanársegéd, majd 15 évig Eötvös Lóránd mellett dolgozott. 1915-től kinevezett geofizikus. 1919-től az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet munkatársa volt. 1923-ban a Royal Dutch Shell számára Mexikóban, 1931-től Texasban torziós ingás méréseket végzett, 1934-35-ben hazatért és átvette a Geofizikai Intézet vezetését. Geofizikai mérések fejlesztésével foglalkozott, új szeizmikus és elektromos módszereket vezetett be és fejlesztett rutineljárásá. Eötvös Loránd közeli munkatársaként jelentős szerepet játszott Eötvös találmányának, a torziós ingának az egész világon való elterjesztésében. Magyarországon nagy területet kutatott át és értelmezett.

5. – A paradigmaváltó villamosenergia-rendszer kiberbiztonsága című előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban „A paradigmaváltó villamosenergia-rendszer kiberbiztonsága” című előadást Görgey Péter, az OVIT Rt. nyugalmazott főmérnöke 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Bővebb infó: ete-net.hu

5. – Gőzturbinák című előadás

A BME mérnök hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002-ben alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épület BF09-es termében 18:00 órakor kezdődő rendezvényükön az érdeklődők a gőzturbinákról hallhatnak egy szakmai előadást. Bővebb információ: eszk.org

7. – 40 éve adták ki az első hazai Atomtörvényt

1980. március 7-én az Országgyűlés elfogadja az első hazai Atomtörvényt, ami a rendkívül szigorú követelmények jogi alátámasztását tette lehetővé Magyarországon. A jelenleg érvényben lévő 1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról (Atv.) váltotta fel az 1980. évi I. törvényt.

9. – Energiapolitikai eszmecsere

Energiapolitika 2000 Társulat az energiapolitika aktuális kérdéseinek megvitatására havi rendszerességgel Budapesten tartja az Energiapolitikai Hétfő Esték című előadás-sorozatát. A 17-19 óra közötti előadás témaköre: energetikai helyzetkép 2020-ban. Felkért előadó: Aszódi Attila. Bővebb infó: enpol2000.hu

11-12. – KLENEN konferencia

Association of Energy Engineers (AEE) Magyar Tagozat, az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) Energiahatékonysági Szakosztálya és a BME Energetikai Szakkollégium Visegrádon rendezi a 15. Klímaváltozás – Energiatudatosság – Energiahatékonyság című, KLENEN logójú konferenciát és szakkiállítást. Bővebb információ: klenen.eu

11-12. – Országos képzési és karriernapok

A Papp László Budapest Sportaréna ad otthont a HVG állásbörze országos képzési és karriernapok címet viselő rendezvénynek, ahol több mint kétszáz munkaadóval és képzéseket kínáló cégekkel találkozhatunk. Nem csak a több mint ötezer állás- és képzési ajánlat közül válogathatunk, ám lehetőség van részt venni különféle tanácsadásokon és karrierépítést támogató előadásokon is. Bővebb infó: hvgallasborze.hu

12. – A villamos átviteli hálózat fejlesztése című előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban „A villamos átviteli hálózat fejlesztése” című előadást Kovács Gábor, a MAVIR átviteli vezérigazgató-helyettes 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Bővebb infó: ete-net.hu

17. – Zalaegerszegi Info Show kiállítás

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület és az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége a Fókuszban az új Tűzvédelmi Szabályzat témakörben Zalaegerszegen rendez kiállítást és konferenciát. Első kézből értesülhetnek az érdeklődő szakemberek az aktuális szabályozásokról, trendekről és kipróbálhatják a legújabb technikai, technológiai megoldásokat. Bővebb információ: infoshow.hu

18. – Projektmenedzsment szakmai teadélután

Budapesten, a KPMG Székház ad otthont a soron következő, 17 órakor kezdődő Projektmenedzsment szakmai teadélután rendezvénynek. Előadás címe: Úton az 5G felé – rádiós hálózatok modernizációja. A meghívott előadó: Iványi Antal, az Ericsson Magyarország Senior projektmenedzsere. Az előadás rövid tartalma: Áttekintjük, hogyan jutottunk el a most bevezetés alatt álló 5G technológiához, megismerhetjük, miben hoz újat és életünk mely területein várhatunk tőle változást. Megnézzük a piacra lépésével kapcsolatos technológiai és emberi nehézségeket és egy hálózat modernizálását végző projekt mindennapjaiba is betekintést nyerhetünk. A rendezvény regisztrációhoz kötött. Bővebb infó: pmsz.hu

19. – A villamos átviteli hálózat üzemeltetése című előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban „A villamos átviteli hálózat üzemeltetése” című előadást Forgács János, a MAVIR üzemviteli igazgató 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Bővebb infó: ete-net.hu

19. – Szakmai előadás a távfűtés jövőjéről

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mérnök hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002-ben alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épület BF09-es termében 18:00 órakor kezdődik Távhűtés jövője / Távfűtés reneszánsza az aktuális energetikai és klímarendek tükrében címet viselő előadás. Előadó: Orbán Tibor (FŐTÁV Zrt.) szakembere. Bővebb információ: eszk.org

20. – 130 éve született Róna Erzsébet fizikus

Budapesten született Róna Erzsébet - Elisabeth Rona - (1890-1981) fizikus, vegyész, geofizikus, az izotópok elválasztásának és a radiogeokronológiának elismert szakértője, a rádióaktivitás-kutatás egyik európai és amerikai úttörője. Első nemzetközi sikere az volt, hogy bebizonyította a Th-231 izotóp létezését. Ő volt az első, aki felismerte a rádium veszélyeit, ezért saját pénzén vásárolt két gázalarcot. Párizsban, a Curie Intézetben 1934-ben polóniumot állított elő Iréne Joliot-Curie segítségével. Később az USA-ba menekült a háború elől, ahol le is telepedett 1941-ben. A Carnegie Intézet geofizikai laboratóriumában kapott állást, Washingtonban, ahol a háború végéig minden munkája titkosnak minősült. 1950-től az Oak Ridge-i Egyesült Egyetemnél dolgozott, majd a Miami Egyetem Tengerkutató Intézeténél lett kémiai professzor. Munkatársai kérésére megírta emlékiratait, melynek címe: Hogyan történt: radioaktivitás, magfizika, atomenergia. 1970-ben adták ki.

21. – 120 éve született Imre Lajos kémikus

Litkén (Nógrád megye) született Imre Lajos (1900-1974) állami díjas kémikus. A radiokémia külföldön is elismert egyik legnagyobb képviselője, Otto Hahn tanítványa. A rádium bomlás-sebességének meghatározásával, számos kutatómunkával is foglalkozott. Munkásságát a magkémia-kutatás és oktatás terén 1970-ben Állami Díjjal ismerték el.

21. – 140 éve született Groffits Gábor mérnök

Tótmegyerén született (1880-1957) mérnök, egyetemi tanár. 1907-ben ő építette az első hazai vasbeton hidat Garamkövesden. Nagyszámú gazdasági épületet tervezett és épített. Különös gondot fordított az istállók higiénikus, korszerű berendezésére. Az elsők közt ismerte fel a silózás jelentőségét s több különböző rendszerű silót tervezett.

21. – 90 éve született Fodor Lajos mérnök

Szombathelyen született Fodor Lajos (1930-1993) Állami-díjas vegyészmérnök, egyetemi tanár. 1953-ban vegyészmérnöki diplomát szerzett, ezt követően tanársegéd lett a BME Vegyészmérnöki Karának Mezőgazdasági Kémiai Technológiai Tanszékén. 1982-ben doktori címet szerzett. 1963-tól öt éven át a Művelődési Minisztérium egyetemi főosztályának vezetőjeként a magyar felsőoktatás irányításában működött. 1968-ban visszament tanítani az egyetemre, ahol 1975-től tanszékvezetőnek, 1983-tól egyetemi tanárnak nevezték ki. 1981-82-ben a Vegyészmérnöki Kar dékánja, 1982-től 1987-ig rektorhelyettes, majd 1987 és 1990 között az egyetem rektora. Az irányító és nevelő-oktató munka mellett eredményes tudományos tevékenységet is folytatott. Legjelentősebb szabadalma a szorbitkristályosítás, a karbamid-zsír-sav, karbamid-keményítő képzése és gyártása volt. Feltalálói tudományos munkásságát Állami-díjjal ismerték el.

21. – Magyar Örökség díjkiosztó ünnepség

A Magyar Örökség-díj kitüntetettjeinek kiválasztása az alulról építkező demokrácia elvén alapszik: állampolgári jogon mindenkinek módjában áll díjra javasolni az általa érdemesnek tartott személyt, együttest, intézményt, teljesítményt. Évente négy alkalommal, esetenként hét-hét díjat osztanak ki kulturális műsor keretében Budapesten, az MTA dísztermében. Bővebb információ: magyarorokseg.hu

22. – Víz világnapja

Az Egyesült Nemzetek Szövetség Közgyűlésének 47. ülése – az 1992. évi dublini környezetvédelmi világkonferencia javaslatára – e napot, a víz világnapjává nyilvánította.

23. – Meteorológiai világnap

Március 23-án, a meteorológiai világnapon, az 1950-ben Bécsben megalakult - 1951-től az Egyesült Nemzetek Szövetségének szakmai szervezeteként működő - Meteorológiai Világszervet (WMO) tevékenységére irányul a figyelem. Kofi Annan főtitkár, a WMO-t a "legelső hálózatépítőnek" nevezte.

24. – Villanyszerelő konferencia

Az Elektromos-ipari Magánvállalkozók Országos Szövetsége (EMOSZ) Budapesten, a Lurdy Konferencia- és rendezvényközpontban rendezi az immáron 23. Villanyszerelő konferenciát. Bővebb információ: emosz.hu

25. – 225 éve született Vásárhelyi Pál mérnök

Szepesolasziban született Vásárhelyi Pál (1795-1846) vízépítő mérnök, akadémikus. 1823-tól a Duna-felmérés munkatársa, majd 1829-től a munkálatok vezetője. Vezetésével készült a Duna Pétervárad-Orsova közti szakaszának felvétele, s az al-dunai szakasz térképe. 1833-tól Széchenyi István, mint Duna-szabályozási királyi biztos irányítása alatt elkészítette az al-dunai Vaskapu szabályozásának tervét, majd megkezdte al-dunai út építését, valamint a Vaskapu szabályozását, amit azonban a kormánytámogatás megvonása miatt nem sikerült befejeznie. Közben 1833-1834-ben a szabályozáshoz szükséges eszközök beszerzése érdekében Széchenyivel hosszabb Ny-európai tanulmányútra ment. 1841-től központi hajózási felügyelői minőségben részt vett az ország legkülönbözőbb részein folyó vízi munkálatok ellenőrzésében és irányításában. Fő műve a Tisza-szabályozás terve, amelyet az 1833-1845 között Lányi Sámuel vezetésével végrehajtott Tisza-felmérés adatai alapján és az ennek során készült szabályozási részlettervek felhasználásával dolgozott ki. Számos tanulmánya maradt fenn.

26. – Japán villamos energetikája című előadás

Budapesten, az Elektrotechnikai Múzeumban a „Japán villamos energetikája” című előadást Kimpián Aladár nyugalmazott főmérnök 10:00 órai kezdettel tartja. Házigazda: Szabó Benjamin, az ETE Szenior Energetikusok Klub elnöke. Bővebb infó: ete-net.hu

27. – 70 éves a Mátravidéki Erőmű

1950. március 27-én avatták fel a Mátravidéki Erőmű első részlegét. A rózsaszentmártoni lignittelepre alapozott Apc község közelében felépített 90 MW teljesítményű villamos erőmű a budapesti népligeti al-állomásra küldte az áramot, s innen a főváros házaiba, gyáraiba.

27. – 90 éve született Tóth Béla mérnök

Debrecenben született Tóth Béla (1930-1995) vegyészmérnök. 1955-től Ajkán dolgozott a Timföldgyár és Alumíniumkohóban kutató vegyész, laborvezető, főmérnök, ill. igazgató beosztásokban. A timföldgyártás új technológiájának kutatásában és fejlesztésében elért eredményekért 1978-ban megosztott Állami-díjat, később Akadémiai díjat kapott.

27. – 125 éve született Magyar Pál mérnök

Cegléden született (1895-1969) erdőmérnök, egyetemi tanár. Dolgozott az Országos Faértékesítő Hivatalnál, a Földtani Intézetben és a budapesti tudományegyetem Növényrendszertani Intézetében. Talajtani, növényrendszertani és - földrajzi, valamint ökológiai tanulmányokat folytatott. Megszervezte és vezette a püspökladányi szikfásítási kísérleti telepet. Főerdőmérnök, majd erdőtanácsos, majd az Erdészeti Kutató Intézet vezetője. 1947-től a soproni egyetemi erdőmérnöki karon egyetemi tanár. 1951-től az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) erdőtelepítési osztályán, majd kísérleti állomásán tevékenykedett nyugdíjazásáig. Számos külföldi tanulmányutat tett, előadásokat tartott. Kiemelkedő művelője volt az erdészeti növényföldrajznak, főleg a sziki és homokterületek növényökológiai és cönológiai kutatások terén. Megalapította az erdészeti termőhely-kutatás és erdőtípológia elméletét, és kifejlesztette gyakorlatát. Foglalkozott az Alföld erdőfásítási problémáinak megoldásával.

27. – 130 éve született Szelle Kálmán építész

Gyomán született Szelle Kálmán (1890-1977) építész. A II. világháború előtt tervezett épületeiből sértetlenül kevés maradt fenn. 1945 után főleg városépítési, városesztétikai és műemlék-helyreállítási munkákkal foglalkozott (Vác, Március 15-e tér műemléki épületeinek helyreállítása, az esztergomi Rákóczi tér rendezése). Fontos építészeti alkotása Zebegényben Szőnyi István műteremháza (ma: múzeum), nyaraló Balatonakarattyan, valamint Budakalászon.

31. – 120 éve született Páter Károly vegyész

Kolozsváron született Páter Károly (1900-1964) talajvegyész, egyetemi tanár. 1940-től a keszthelyi akadémia kémiai tanszékének megbízott vezetője. 1942-től a mosonmagyaróvári Gazdasági Akadémia kémiai tanszékének vezetője. 1945 után az agrártudományi egyetem mezőgazdaság-tudományi kara mosonmagyaróvári osztályán előbb a kémiai, 1948-tól a talajtani tanszék vezetője. 1949-től a Gödöllőre helyezett agrártudományi egyetem talajtani tanszékének vezetője, az egyetem rektora. Szervezője és megalapítója volt a Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetnek, 1949-1953-ig igazgatója. 1951-ben megszervezte az Agrártudományi Egyesületet, amelynek 1955-ig elnöke. Munkássága főleg a talajok osztályozására, fizikai, kémiai vizsgálatára s a szikes talajok tanulmányozására terjedt ki.

Felhasznált irodalom:

- Évfordulóink a műszaki és természettudományokban – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának kötetei
- História – Tudósnaptár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók - tudosnapar.kfki.hu
- Mérnökök évfordulói 2020-ban – Magyar Mérnöki Kamara Történeti Bizottsága
- Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. – 1967-1990. – Akadémiai Kiadó
- Egyéb életrajzi és műszaki források

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök